

המעורבות האיראנית בסוריה – משמעויות במרחב הימי

אייל פינקו

תקציר

משלהי 2011 מעורבת איראן במלחמת האזרחים הסורית ופועלת, כתף לצד כתף, יחד עם השלטון הסורי לשם ייצובו והחזרתו לשליטה בסוריה. בפעולותיה מבקשת איראן לייצב עצמה, כחלק מהאסטרטגיה רבתי שלה, כמעצמה אזורית, בעלת שליטה ונוכחות בזירה, הרחבת הציר השיעי מאיראן דרך עיראק ועד בלבנון ואף להשיג רציפות טריטוריאלית, מהמפרץ הפרסי דרך עיראק, סוריה בואכה לים התיכון.

מעורבותה של איראן בסוריה והסיוע למשטר הסורי באה לכדי ביטוי במספר אלמנטים, שהמרכזי שבהם הוא סיוע כלכלי והעברת אמצעי לחימה ותחמושת לכוחות הלוחמים. איראן אף מפעילה כוחות לוחמים, הפועלים לצד הכוחות הסורים.

איראן עושה שימוש בנתיבי הים לאספקת אמצעי לחימה (לרבות אמצעי לחימה ימיים וכלי שיט) ואף בכיריה הצהירו לאחרונה, כי בכוונתם להקים בסיס קבע בסוריה. בהקשר זה יש לציין, כי בשנים האחרונות הגיעו כלי שיט מלחמתיים איראניים לסוריה, במסגרת ביקורי נמל.

הרחבת מעורבותה של איראן בסוריה במרחב הימי עשוי לתת אותות בחזרתו לפעולה ולכשירות של חיל הים הסורי, אספקת אמצעי לחימה חדשים ופלטפורמות (כדוגמת צוללות ננס), ויישום ואימון בשיטות לחימה ימית אסימטריות בסוריה ובלבנון.

קרבתה של איראן למדינת ישראל תאפשר לה לפעול מבצעית בזירה ולבצע מבצעי קומנדו ואיסוף מודיעין בשגרה ובעת מערכה (באמצעות למשל הורדת לוחמים מאוניות סוחר או מכלי שיט אחרים מול חופי הארץ), לייצר יכולת הקרנת כוח מהים (ובטווחים קצרים יחסית) על מדינת ישראל, ואף תאפשר לאיראן להפעיל צוללות ננס בזירה, שיופעלו לאיסוף מודיעין מול חופי הארץ ויבצעו מבצעים מיוחדים. בעת מערכה צבאית עשויות הצוללות לסייע באכיפת סגר ימי על נמלי הארץ.

ככל שתתבסס אחיזתה של איראן בסוריה ותחושת הביטחון שתצבור שם, אנו צפויים לראות, ככל הנראה, גידול בקצב ההגעה של כלי שיט צבאיים איראניים לסוריה ונוכחות מוגברת של חיל הים האיראני במזרח הים התיכון.

התבססותה של איראן במרחב בימי, תאפשר לה להגדיל את האיסוף המודיעיני על ישראל בכלל ועל חיל הים הישראלי בפרט. האיסוף המודיעיני צפוי להתקיים באמצעות מערכות, אשר יופעלו מהחוף הסורי-לבנוני ואף באמצעות כלי שיט איראניים (אוניות סוחר, כלי שיט צבאיים, ואף כאמור לעיל באמצעות צוללות ננס, המופעלות באיראן בדרך קבע על ידי חיל הים של משמרות המהפכה).

עמדת כותב מסמך זה הינה שנדרש לעקוב מדינית, צבאית ומודיעינית על מהלכיה של איראן ולבחון דרכי פעולתה והתבססותה במרחב הימי בסוריה, ואם נדרש אף לפעול לסיכול התבססותה בסוריה.

רקע

מפרוץ מלחמת האזרחים ותחילת המערכה בסוריה, הולכת וגוברת מעורבותה של איראן במדינה ובמערכה (משלהי 2011). איראן פועלת בסוריה לצד, בשיתוף פעולה ובתיאום עם הממשל הסורי ורוסיה. מטרותיה של איראן במעורבות זאת הן ייצוב השלטון הסורי של הנשיא בשאר אל-אסד, הרחבת שטחי שלטונו והתבססותה של איראן כמעצמה אזורית וכגורם כוח משפיע בסוריה.

איראן, רואה עצמה כמעצמה אזורית כחלק מתפיסה האסטרטגיה הרבתי שלה, ומנצלת את ההזדמנות אשר מקנה לה המערכה בסוריה, לבסס את מעמדה באזור, לקדם שאיפותיה, להשפיע ולמלא תפקיד מכריע בעיצוב המזרח התיכון החדש.

בשאיפותיה האסטרטגיות מבקשת איראן לעצב מזרח תיכון חדש בו קיימת לה דריסת רגל כלכלית וצבאית ארוכות טווח ומשמעותיות, ולהרחיב את גישתה לים התיכון, באמצעות יצירה של מרחב השפעה שיעי, מאיראן דרך עיראק ועד סוריה ולבנון. במרחב השפעה כזה תוכל איראן לקיים נתיבי סחר פתוחים וחופשיים (באוויר ובים) להעברת סחורות, טובין ואמצעי לחימה¹.

זאת ועוד, המרחב אותו מנסה איראן לייצר יאפשר לה גישה ישירה לרמת הגולן, ובכך מחד לייצב את משטרו של אסד ולמנוע מכוחות מורדים להתבסס במזרח סוריה. ומאידך, מרחב זה יאפשר לאיראן להרחיב, באמצעות חיזבאללה וגייסות אחרים, את החזית מול ישראל מדרום לבנון לרמת הגולן, עד לירמוך² מחד, ומאידך עד הים התיכון.

איראן פועלת בסוריה באמצעות כוח קודס וגדודי הבסאיגי של משמרות המהפכה³ וכן באמצעות הפעלת מיליציות שיעיות עיראקיות וכוחות חיזבאללה³, ומעורבותה באה לידי ביטוי בממדים רבים, החל מאספקת אמצעי לחימה מקדמים, הכשרות לוחמים, העברת כספים וכלה בהשתתפות צבאית במערכה. המעורבות האיראנית כוללת ממד ימי, העשוי להתרחב בתקופה הקרובה, וככל שאיראן תרחיב אחיזתה בסוריה.

מעורבותה של איראן במרחב הימי והשלכותיה תסקרנה במסגרת מאמר זו.

¹ צימט רז, איראן בעידן שלאחר דעאש: יעדים, הזדמנויות ואתגרים, המרכז למורשת המודיעין (23/8/17).

² קם אפרים, ההתערבות הצבאית האיראנית בסוריה: תפיסה חדשה, המכון למחקרי ביטחון לאומי, **עדכן אסטרטגי כרך 20 גיליון 2** (7/2017): 10.

³ קייס רוני, שיירות של לוחמים, פיתוח אמצעי לחימה ומפקד על בשטח: כך מתבססת איראן בסוריה (20/8/17), נדלה מתוך: <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5005361,00.html>.

מרכיבי המעורבות האיראנית בסוריה

האסטרטגיה הימית האיראנית מאפשרת לאיראן לממש את שאיפותיה במעצמת-על אזורית ומשפיעה. האסטרטגיה הימית האיראנית מבוססת על שלושה מרכיבים מרכזיים. המרכיב הראשון הינו הגנה בקרבת החוף ומצרי הורמוז, לשם הגנה על נכסיה, תשתיותיה, שימור השלטון ועצמאותה של איראן. הגנה זו מבוססת על חיל של משמרות המהפכה, הפועל באמצעות טקטיקות לוחמה אסימטריות, שמטרתן מניעת גישה מהיריב לאזור מצרי הורמוז ומניעת יכולת פעולתו בו.

המרכיב השני באסטרטגיה הימית האיראנית, הינו לבסס יכולת הקרנת כוח, חופש שיט בנתיבי האספקה ושיתופי פעולה עם צים זרים. מרכיב זה מיושם על ידי חיל הים הסדיר האיראני, המפעיל כלי שיט גדולים ופועל בטווחים גדולי מהחוף האיראני.

המרכיב השלישי והאחרון באסטרטגיה הימית האיראנית הינו שימוש בתווך הימי לשם תמיכה בארגונים ובמדינות, הפועלים לטובת המשטר (כדוגמת חיזבאללה וסוריה), באמצעות תובלה ימית חשאית של אמצעי לחימה ואמצעים אחרים. מרכיב זה מובל ומופעל על ידי כוח קודס.

אחד המרכיבים המשמעותיים למעורבות האיראנית בסוריה הינו בראש ובראשונה סיוע כספי משמעותי, אספקת אמצעי לחימה (כולל מערכות לוחמה אלקטרוניות לשיבוש ערוצי תקשורת)⁴ ואספקת תחמושת לכוחות חיזבאללה (הלוחמים בסוריה) ולמשל הסורי באמצעות משלוחי נשק בעיקר בים (אך גם באוויר).

העברת אמצעי הלחימה השונים מתבצע באמצעות שינוע מכולות רבות במסווה של משלוחים מסחריים הן באמצעות חברת הספנות הבינלאומית האיראנית⁵ (IRISL) והן באמצעות רכבות אוויריות⁶ מבסיסי חיל האוויר האיראני על ידי מטוסי תובלה אזרחיים והן על ידי מטוסים של חברות התעופה האזרחיות של איראן, כדוגמת איראן-איר ומהאן-איר⁷.

נתיב תובלה איראני נוסף הינו נתיב יבשתי דרך עיראק. מטרתה של איראן באמצעות נתיב זה היא, ככל הנראה, קישור בסיסיה בעיראק אל סוריה ויצירת נתיב אספקה יבשתי, מאיראן ועד סוריה.

⁴ שם.

⁵ בהקשר זה ניתן להזכיר את תפיסת אוניות האמל"ח, ה- Karin-A (2002) הפראנקופ (2009), הויקטוריה (2011) וה- KLOS-C (2014), אשר נתפסו על ידי חיל הים הישראלי ונשאו על גבן עשרות טונות של אמצעי לחימה שהיו מיועדים לחמאס, לרבות רקטות ארוכות טווח וטילי חוף-ים מדגם C-704. ראו למשל ב- <https://news.walla.co.il/item/2726459>.

⁶ בהקשר זה ניתן להזכיר תקיפות של משלוחי נשק אשר בוצעו במל התעופה בדמשק, ואשר שויכו בתקשורת ככאלו אשר בוצעו על ידי ישראל. כך למשל:

קייס רועי, ישראל תקפה משלוח נשק של חיזבאללה באזור נמל התעופה בדמשק (27/4/17), נדלה מתוך: <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4954554,00.html>.

⁷ קייס רועי, שיירות של לוחמים, פיתוח אמצעי לחימה ומפקד על בשטח: כך מתבססת איראן בסוריה (20/8/17), נדלה מתוך: <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5005361,00.html>.

על פי הערכות שונות הועברו בצירים השונים ובשנים האחרונות כ- 21 אלף איש ולמעלה מ- 5,000 טונות של אספקה⁸.

הפעילות האיראנית כוללת גם הכנת תשתיות לייצור ולאחסון אמצעי לחימה בעיקר ברצועת החוף בצפון מערב סוריה. ולאחרונה (מרץ 2017) אף דווח על הקמת מפעלים בסיוע איראן לייצור אמצעי לחימה על ידי חיזבאללה בלבנון, לרבות ייצור רקטות ארוכות טווח⁹.

בנוסף, כוללת המעורבות האיראנית גם לחימה בפועל של הכוחות האיראניים (גדודי הבאסיגי) וחיזבאללה כתף אל כתף עם כוחות המשטר הסורי ובתיאום עם הכוחות הרוסים הפועלים בסוריה. על פי הערכות, מפעילה איראן בסוריה, בפיקודו של קאסם סולימאני (מפקד כוח קודס), כ- 18,000 לוחמים (הכוללים אנשי כוח קודס, אנשי הבאסיגי, לוחמי יחידות קומנדו ויחידות מיוחדות של הצבא הסדיר האיראני, אנשי מיליציה עיראקיים ואלפי לוחמי חיזבאללה).

על פי הערכות נהרגו ב- 2016 כמאה לוחמים איראניים, רובם ככולם אנשי הבאסיגי (שמטבע ארגונם ופעולתם הינם פחות מאומנים ופחות מיומנים ללחימה מהכוחות האיראניים האחרים).

המעורבות בלחימה בסוריה מהווה מכפיל כוח משמעותי לצבא האיראני ולכוחות הלוחמים, שכן מסיום מלחמת איראן-עיראק, לא התנסו כוחות אלו בלחימה של ממש וניסיונם המלחמתי הלך ונשחק עם השנים, מעבר לכך שלאימון כוחות אלו (ולהתעצמותם) לא נתן המשטר האיראני דגש¹⁰.

גם במרחב הימי פועלת איראן בסוריה, אם כי כיום רק בזעיר אנפין, ומעבר למשלוחי הנשק, שלחה איראן כלי שיט מלחמתיים לים התיכון מספר פעמים מאז 2011. כלי שיט אלו הפליגו דרך מצרי באב אל-מנדאב שם ביצעו תמרונים ימיים, ולאחר מכן חצו את תעלת סואץ, הגיעו עד לסוריה וחזרו לאיראן.

ראוי יהיה עוד להזכיר, כי בעשור האחרון סיפקה איראן טילי ים לסוריה ואף אימנה כוחות ימיים סורים ושל חיזבאללה בלוחמה זעירה ובשימוש באמצעי לחימה ימיים.

⁸ קייס רועי, שיירות של לוחמים, פיתוח אמצעי לחימה ומפקד על בשטח: כך מתבססת איראן בסוריה (20/8/17), נדלה מתוך: <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5005361,00.html>.

⁹ ואללה, איראן הקימה בלבנון מפעלים לייצור רקטות עבור חיזבאללה (14/3/17), נדלה מתוך: <https://news.walla.co.il/item/3048268>.

¹⁰ קם אפרים, ההתערבות הצבאית האיראנית בסוריה: תפיסה חדשה, 9.

איור 1 – ירי טיל ים איראני (מדגם Noor) מספינת טילים סורית מדגם Tir-2 (תוצרת איראן) במסגרת תמרון ימי סורי (2016)¹¹

¹¹ מתוך: <http://spioenkop.blogspot.co.il/2016/08/photo-report-syrian-arab-navy.html>

השלכות המעורבות האיראנית בסוריה במרחב הימי

כחלק מתפיסתה האסטרטגית לביסוסה כהגמוניה אזורית במזרח התיכון, אחיזתה והתבססותה של איראן בסוריה הולכת ומתחזקת. התבססות זו באה לידי ביטוי בסדרי כוחות לוחמים גדולים, בעלי ניסיון בלחימה, בהקמת תשתיות אסטרטגיות בתחומים שונים, אספקת אמצעי לחימה ובהשפעה מדינית-פוליטית רחבה.

כחלק מהאסטרטגיה-רבתי והאסטרטגיה הימית, כפי שהצהיר עליה מפקד חיל הים האיראני בדצמבר 2016, לאיראן שאיפה להקמת נמלי ים קבועים במפרץ עדן ובסוריה. עד כה, טרם מימשה איראן שאיפותיה אלו ומספר חודשים לאחר מכן, אף הוכחשה כוונה זו להקמת נמל ים קבוע בסוריה על ידי סגן מפקד משמרות המהפכה. ייתכן, שהבדלי הגרסאות נובעים בפערים בגדולים וביריבות שבין הצבא הסדיר האיראני ובמיוחד חיל הים הסדיר האיראני מול חיל הים של משמרות המהפכה.

לחיל הים הסדיר האיראני מוטיבציה משמעותית להגדלת השפעתו וטווחי פעולתו לא רק לשם מימוש האסטרטגיה האיראנית אלא גם לשם השגת יוקרה מול השלטון כזרועו הארוכה, המממשת את חזונו, הנתונה כיום, רובה ככולה, לחיל הים של משמרות המהפכהⁱⁱ ולכוח קודס. זאת ועוד, חיל הים הסדיר האיראני מנסה להשיג לעצמו משאבים ותקציבים לשם פעולתו, בניין כוחו לרבות שדרוג כלי השיט ואמצעי הלחימה שלו ההולכים ומתיישנים (מרבית כלי השיט שלו בני ארבעים שנים ומעלה).

להשפעותיה המתחזקות של איראן בסוריה מספר השלכות אפשריות במרחב הימי:

בהיבט הכלכלי/מסחרי נוכחות מוגברת של כלי שיט סוחר מסוגים שונים בסוריה, ואף ייסוד קווי סחר ימיים מסוריה אל אירופה, להגדלת כוחה הכלכלי של איראן, במיוחד בעידן שלאחר הסכם הגרעין ופתיחת שווקי אירופה לסחר עם איראן.

בהיבט הצבאי בתווך הימי ניתן להצביע על מספר השלכות משמעותיות של ההמצאות האיראנית בסוריה, מהן ניתן למנות מספר נושאים מרכזיים.

ראשית, התבססותה של איראן בסוריה תאפשר את חזרתו לפעולה וחיזוקו של הכוח הימי הסורי ואת חיזוקו ותגבורו של הכוח ימי של חיזבאללה באמצעות העברת אמצעי לחימה ימיים באין מפריע, לרבות כלי שיט מתקדמים (כדוגמת כלי השיט מדגם Tir-2 אשר יוצרו על ידי איראן ונמצאים בשירות חיל הים הסורי מזה מספר שנים) וטילי ים מתקדמים (כדוגמת טילי Noor), הנמצאים גם הם בשירות מבצעי בחיל הים הסורי בתצורת שיגור חוף-ים וים-ים).

איראן, מעצם קרבתה הפיזית לכוחות הסורים וללבנון, תוכל להטמיע באופן משמעותי יותר דוקטרינות לחימה אסימטריות מתקדמות, המבוססות על הניסיון האיראני רב השנים ואמצעי לחימה מתקדמים, בקרב כוחות אלו של חיל הים הסורי והזרוע הימית של ארגון חיזבאללה, לאמנם ביתר נקל ובאופן קבוע וסדור, ולהביאם לרמה מבצעית טובה יותר ולבשלות.

עוד עשויה איראן לפעול מבצעית בזירה ולבצע מבצעי קומנדו ואיסוף מודיעין בשגרה ובעת מערכה (באמצעות למשל הורדת לוחמים מאוניות סוחר או מכלי שיט אחרים מול חופי הארץ).

איראן אף תוכל להפעיל צוללות ננס¹², אותן תוכל להעביר לזירה באמצעות אוניות סוחר, אשר ישמשו אותה למספר משימות. בזמני שיגרה, עשויות הצוללות לפעול לאיסוף מודיעין מול חופי הארץ וביצוע מבצעים מיוחדים, באמצעות שיגור לוחמי קומנדו מהצוללת. בשעת מערכה צבאית עשויות הצוללות לסייע באכיפת סגר ימי על נמלי הארץ.

ככל שתתבסס אחיזתה של איראן בסוריה ותחושת הביטחון שתצבור שם, אנו צפויים לראות, ככל הנראה, גידול בקצב ההגעה של כלי שיט צבאיים איראניים לסוריה ונוכחות מוגברת של חיל הים האיראני במזרח הים התיכון.

הגדלת קצב ההגעה של כלי שיט צבאיים ואזרחיים איראניים תאפשר לאיראן, כאמור לעיל, ליצור תשתית כלכלית נרחבת לסחר מול אירופה, ובנוסף תאפשר לאיראן ליצור יכולת הקרנת כוח משמעותית מסוריה ומלבנון אל ישראל (ובטווחים קצרים יחסית), יכולת אשר תאפשר לאיראן לתקוף את ישראל, גם דרך המרחב הימי ולאיים על נכסיה הימיים ומתקני התשתיות בים ובקרבת החוף של מדינת ישראל.

התבססותה של איראן במרחב בימי, תאפשר לה להגדיל את האיסוף המודיעיני על ישראל בכלל ועל חיל הים הישראלי בפרט. האיסוף המודיעיני המוגבר יתקיים באמצעות מערכות גילוי ומערכות מודיעיניות, אשר יופעלו הן מהחוף הסורי-לבנוני והן באמצעות כלי שיט איראניים (אם באמצעות כלי שיט סוחר אזרחיים או באמצעות כלי שיט צבאיים, לרבות כאמור לעיל באמצעות צוללות ננס, המופעלות באיראן בדרך קבע על ידי חיל הים של משמרות המהפכה).

האיסוף המודיעיני השוטף יאפשר לאיראנים מודיעין תשתיתי אודות שגרת הפעילות של חיל הים ושל חיל האוויר הישראלי, איסוף מודיעין תשתיתי (כדוגמת בנק חתימות אלקטרו-מגנטיות, אלינט, של כלי שיט וכלי טיס), מעקב אחר פעילויות מיוחדות (כדוגמת ניסויי יריות טילים), התרעה על מבצעים מיוחדים של חיל הים ושל חיל האוויר, ועוד.

עמדת כותב מסמך זה הינה שנדרש לעקוב מדינית, צבאית ומודיעינית על מהלכיה של איראן ולבחון דרכי פעולתה והתבססותה במרחב הימי בסוריה, ואם נדרש אף לפעול לסיכול התבססותה בסוריה.

¹² בשירות חיל הים של משמרות המהפכה מופעלות כעשרים צוללות ננס. צוללות אלו, בדחי של כ- 250 טון, מופעלות על ידי שישה צוללנים ובעלות יכולת לשגר טורפדו, מוקשים וטילים קצרי טווח מדגם C-704. לצוללות אלו טווח פעולה של כ- 100 מייל ימי.

נספח – גופי משמרות המהפכה וחילות הים האיראניים

ⁱ **משמרות המהפכה** הוא גוף אשר הוקם, כנגזרת מהתפיסה האסטרטגית האיראנית, זמן קצר לאחר שבוצעה המהפכה האסלאמית. תפקידיהם של משמרות המהפכה הם שמירת הטוהר האידאולוגי של המהפכה, קיום הביטחון הפנימי במדינה, מניעת הפיכה (לרבות לשמש כגוף צבאי לכל דבר, המהווה משקל נגד לצבא הסדיר), וכן גם על ייצוא אידאולוגיית המהפכה האיראנית לעולם.

כוח קודס (כוח ירושלים) של משמרות המהפכה, בפקודו של גנרל חסאן סולמיני, שעיקר פעולותיו מחוץ לאיראן והוא הגוף האחראי לפעולותיה של איראן בסוריה, הוקם בשנים שלאחר המהפכה באיראן. כוח קודס אחראי על ייצוא המהפכה האסלאמית אל מחוץ לאיראן, והוא מקיים קשרים עם ארגונים אסלאמיים ברחבי העולם, כגון חיזבאללה, חמאס וארגונים קיצוניים אחרים בכל קצווי תבל. במסגרת תמיכתו בארגוני טרור שונים ובמשטרים מעביר כוח קודס כספים, הכשרה ואמצעי לחימה, ואחראי על הברחות אמצעי לחימה לארגונים בהם הוא תומך.ⁱ

כוח נוסף, השייך למשמרות המהפכה, הפועל ככוח צבאי בסוריה, הינו **גודי הבאסיג'** (Basij). גודים אלו בנויים מכוחות מילואים ואחראים באיראן על ענייני ביטחון הפנים, פיזור הפגנות, מניעת התפרעויות והגנה מפני אויבי המשטר. הגדודים הוקמו מתוך ההבנה האיראנית כי נדרש כוח התערבות פנים-מדינתי מהיר ומרכזי, אשר יוכל לנהל מלחמת גרילה כנגד פולשים ולהבטיח את שרידות השלטון והמשטר.ⁱ

ⁱⁱ באיראן פועלים שני חילות ים. הראשון הוא **חיל הים של משמרות המהפכה**, שמשימותיו, כוללות שמירת הספנות האיראנית, שליטה על נתיבי הים באזור המפרץ הפרסי ולחימה באויב באזור זה על מנת להגן על המשטר והמדינה מתוקפנות מהים.

חיל הים השני באיראן הוא **חיל הים הסדיר**, והינו אחד מזרועות הצבא האיראני. תפקידיו של חיל הים הסדיר כוללים הגנה על החוף (ממצרי הורמוז), הגנה על מתקני הנפט ותשתיות איראניות אחרות בים, ועל מטעני הטעינה/פריקה במפרץ הפרסי, במפרץ עומאן ובים הכספי (במשותף עם חיל הים של משמרות המהפכה), פיקוח ומעקב על התנועה הימית במפרץ הפרסי, במצרי הורמוז, צפון מפרץ עומאן ובים הכספי וכן, הגנה על האיים במפרץ הפרסי.

בנוסף לחיל הים הסדיר האיראני מוקצות משימות של מניעת הברחות והגירה לא חוקית, הקרנת כוח בים, הכוללת יכולת לחימה בטווחים רחוקים (במים "כחולים") ותפקיד מרכזי נוסף, שהינו השתתפות במאמצי הדיפלומטיה האיראנית, הנעשים באמצעות ביקור בנמלי מדינות בריתⁱⁱ ותרגילים ימיים משותפים.